

[Viggo Starcke.]

Jeg vil derfor til slut endnu en gang sige, at der foreligger faktisk afgørende nye momenter i denne sag, og det afgørende nye er dette, at der er en ganske enstemmig enighed mellem alle lægelige autoriteter, både høje og lave, og at de fremfører denne henvendelse på en kraftig og indtrængende måde. Der foreligger det faktum, at den operative behandling og forskellige andre behandlinger af sindssyge først er kommet frem efter kommissionsbehandlingen og kommissionsbetænkningen i 1944 og vedtagelsen i 1947, og der er det nye, at vi i dag står ved indledningen til en helt ny æra indenfor psykiatrien, og vi kan derfor ikke forsvare eller være bekendt at fejre denne nye æra ved at bygge sindssygehospitalet efter en façon, som måske var moderne for 40 år siden, men som i dag er forældet.

Hækkerup: Det er kun nogle ganske få bemærkninger, jeg ønsker at gøre til de ærede talere.

Det ærede medlem hr. Frandsen ville på forhånd afvise den tanke, der et og andet sted var opstået, at lægerne ved denne sags behandling havde taget taktiske hensyn. Hvis han studerer denne sags korte historie, tror jeg, det ærede medlem vil erkende, at den uheldede iagttager, til hvilken kategori jeg altså hører, let kan få en sådan mistanke. Det ærede medlem vil lægge mærke til, at da den første henvendelse fra lægeforeningens formand med flere kom til indenrigsministeren, byggede den på tanken om at flytte det nordjyske sindssygehospital fra Brønderslev til Aalborg, og at senere erklæringer, således som de foreligger for os i den henvendelse, vi modtog i januar måned, alle går ud på det samme, at det store, samlede hospital skulle flyttes, så det var i nær forbindelse med et centralsygehus. Men da vi den 31. januar i udvalget havde en forhandling med lægerne, hvor overlæge Clemmensen var tilstede, rejste denne for første gang problemet om en deling af hospitalet, og da vi en lille uges tid senere fik nedfældet skriftligt de betragtninger, lægerne havde fremført overfor os, var dette udpenslet på den måde, vi nu kender det med det psykiatriske hospital i Hjørring, med klinikken i Aalborg og plejehjemmet i Brønderslev. Jeg tror, man kan sige, at den tanke er nærliggende, at det var en heldig taktik at give lidt til hver. For mig lå det således, at dette var det mest bogstavelige udslag af sætningen: del og hersk, jeg længe havde oplevet. Jeg har villet gøre denne bemærkning til det ærede medlem hr. Frandsen, fordi jeg synes, man ikke så

blankt kan afvise den tanke, at der også kan opstå politiske tanker blandt lægerne, og mig forekommer det, at meget i udviklingen tydede derpå.

Det, der er hovedargumentet i denne sag for de medlemmer af udvalget, der har vendt sig mod tanken om at lade hospitalet forblive i Brønderslev, og som vel nok stærkest fremførtes af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen, er ønsket om at etablere en tilstand, hvor der er det intimest muligt samarbejde mellem sindssygelægerne og de øvrige læger. Det er en tanke, som forekommer mig uhyre bestikkende. Men det, som for mig har været afgørende, er dette, at jeg ikke synes, man har leveret nogen virkelig dokumentation for, at dette har den afgørende betydning, man nu vil tillægge det. Man har ikke kunnet påvise, at de hospitalet, der har det, man kalder den ideelle beliggenhed — det gælder jo afdelingen på Bispebjerg, det gælder rigshospitalet, og jeg forstår, at det også gælder Risskov —, har en større helbredelsesprocent eller overhovedet giver patienterne en bedre behandling, end man har påvist for de øvrige sindssygehospitalets vedkommende. Og lad mig føje til, at det talmæssige materiale, vi har fået om specialistundersøgelser, ikke synes mig at underbygge det synspunkt, man så stærkt har fremført. Problemet med antallet af specialistundersøgelser er i realiteten ganske uafhængigt af hospitalets mere eller mindre isolerede beliggenhed. Det vil ærede medlemmer kunne læse ud af tallene i de bilag, der er optrykt i betænkningen.

Jeg vil iøvrigt være tilbøjelig til at tro, at hvis det viser sig, at de ideelt beliggende hospitalet opnår værdifulde resultater, da vil man føle det som en naturlig pligt at delagtiggøre lægerne ved de øvrige hospitalet i disse erfaringer. Men jeg vil tro, at man i hele den måde, hvorpå man lægger problemet op, ser for ensidigt på det, idet man — synes jeg — skyder hensynet til dem, der ikke har helbredelsesmulighed, altfor stærkt i baggrunden.

Der er endelig et argument, jeg gerne vil nævne — jeg tror, den højtærede indenrigsminister var inde på det, men det er næppe blevet omtalt af andre —, og det er det, som er blevet fremført af direktøren for statens sindssygehospitalet, hr. Brøchner-Mortensen, og som er optrykt i betænkningen, nemlig civilforsvarshensynet. Jeg ved ikke, hvor mange der i dag har råd eller mod til at trække på skulderen af dette argument, men jeg ved, at der var ingen, der havde råd eller mod til at gøre det i 1940. Jeg tør måske ganske særlig understrege dette argu-